

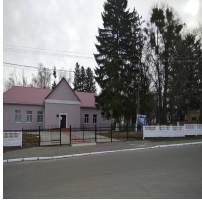
О. П. Сухенко

МОТИЖИН

МОТИЖИН – село Макарівського району [Київської області](#). Знаходиться за 43 км від Києва, 20 км від райцентру та 40 км від залізнич. ст. Боярка. На Пд. межує із с. Лишня, на Сх. – із с. Ясногородка, на Пн. Зх. – із с. Копилів, на Зх. – із с. Людвинівка (усі – Макарів. р-ну). Тут бере початок р. Буча (притока Ірпеня, бас. Дніпра). Площа 6,79 км². За переписом насел. 2001, проживали 1209 осіб; переважно українці. На зх. околиці села – залишки літопис. городища Мутижир (згадується в Іпатіїв. списку під 1161; мало округлу форму пл. бл. 0,5 га, було оборон. пунктом на зх. кордоні Київ. Русі) і т. зв. Змієвого валу. Досліджено дві курганні групи 3 тис. до н. е. – 1 тис. н. е. Здавна проходив Білгород. (пізніше – Старий) шлях. Неодноразово поселення спустошували загони кочівників. Тривалий час навколишні землі належали литов. шляхтичам. За Люблін. унією 1569 М. зі складу Великого князівства Литовського відійшов до Польщі. Значна кількість жит. воювала проти польс. військ під час Визв. війни під проводом Б. Хмельницького. На поч. 18 ст. приєдналися до повстанців під керівництвом С. Палія. За умовами Андрусів. перемир'я 1667 та Прут. трактату 1711 М. залишили під владою Польщі. У подальші роки мешканці брали участь у Коліївщині та гайдамац. русі. Після 2-го поділу Польщі 1793 М. відійшов до Рос. імперії. Водночас почала формуватися значна євр. громада. У 19 – на поч. 20 ст. – містечко Київ. пов. Київ. губ. 1822 на місці старішої побудовано дерев'яну Свято-Георгіїв. церкву (1993 у М. відкрито одним. цегл. храм громади УПЦ МП). Від 1860 діяла церк.-парафіял. школа. На поч. 1860-х рр. мешкали 1570 українців і 330 євреїв; 1887 – відповідно 2304 і 147. До кін. 19 ст. існувала Мотижин. волость. Потім М. входив до Макарів. волості. На поч. 20 ст. був 521 двір, мешкали 3384 особи. 1911 у м-ку побував цар Микола II (згодом на честь візиту встановили граніт. обеліск, що у 1930-х рр. зруйнували більшовики). Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. У 1920-х рр. виникали антибільшов. повстання. 1923–30 – у складі Київ. округи; від 1932 – Київ. обл. Від 1924 – село. 1926 мешкали 4148 осіб. Тут розкуркулили декілька десятків госп-в. Під час голодомору 1932–33 померли понад 100 осіб. 1937–38 заарешт. 17 осіб, з яких багатьох розстріляли у Биківні під Києвом. Від 10 липня 1941 до 7 листопада 1943 – під нім.-фашист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни загинули 415 воїнів-земляків (встановлено пам'ятник). 1965 проживали 2829, 1967 – 2644, 1971 – 2582 особи. Нині працює підприємство «УкрЕкоХліб» (потуж. 1,9 т/добу, хлібобулочна, сухарна та кондитер. продукція). У М. – заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, б-ка; мед.

амбулаторія. Серед видат. уродженців – правознавець В. Кривенко, актор, нар. арт. РФ М. Мартон, політ. діяч Р. Безсмертний, фахівець у галузі фізичної культури та спорту А. Домашенко, повний кавалер ордена Слави Р. Лазнюк.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Похилевичъ Л. Сказанія о населенныхъ мѣстностяхъ Кіевской губерніи. К., 1864;
2. Біла Церква, 2005;
3. Ащенко Н. В. Люба земле моя, Макарівщино. Макарів, 1995;
4. Ремелє В., Ремелє О., Шулькевич Г. Рідний край Макарівщина. К., 2001;
5. Ащенко Н. В., Букет Є. В., Нетреба Д. С. та ін. Нариси з історії Макарівського району: До 15-ї річниці Незалежності України. К., 2006.

Бібліографічний опис:

Мотижин / О. П. Сухенко// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69401>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).